

ГОЛАС РАДЗІМЫ

ВЫДАЕЦЦА З 1955 ГОДА ●

● NO.21 (3141) ●

● ЧАЦВЕР, 11 чэрвеня, 2009

ШТОТЫДНЁВІК “ГОЛАС РАДЗІМЫ” МОЖНА ЧЫТАЦЬ У ІНТЭРНЭЦЕ: WWW.GOLAS.BY

Інвестыцыі ў інтэлект
Стар. 2

Знічкі Айчыны
Стар. 3

Калі чуеш “шэпт нябёсаў”...
Андрэй Шацілін некалі спасцігаў у Мінску філасофскую навуку, менавіта тут прэзентаваў і сваю чарговую кнігу паэзіі **Стар. 4**

СТАСУНКІ

Хто ўмее сябраваць

Шмат дзе ў рэгіёнах краіны здолелі наладзіць цесныя партнёрскія сувязі з арганізацыямі суайчыннікаў за мяжой

Іван Яцкавец

Жывая і па сёння традыцыя талакі, сумеснай працы, скажам, на будаўніцтве новага дома, уборцы ўраджаю сведчыць: мы добра засвоілі спрадвечную мудрасць сяброўства.

Цяпер, як бачна, стваральны патэнцыял беларускай талакі набывае іншы маштаб: мы вучымся сумесна працаваць і на міжнародным узроўні. Кіраўніцтва шэрагу рэгіёнаў Беларусі не проста запрашае землякоў з замежжа “разам патанцаваць ці паспяваць” на святах, але і наладжвае з імі дзелавое, узаемакарыснае супрацоўніцтва ў будзённых справах. Захвочвае такія кантакты і дапамагае іх наладжваць апарат Упаўнаважанага па справах рэлігій і нацыянальнасцяў Беларусі.

“Мы праводзім конкурс “Адміністрацыйны рэгіён Беларусі – арганізацыя суайчыннікаў за мяжой” дзеля таго, каб скарыстаць вялікі патэнцыял дыяспары, пашырыць дзелавыя кан-

БЕЛТА

Беларускія фальклорныя фестывалі збіраюць землякоў з усяго свету

такты, супрацоўніцтва землякоў замежжа з беларускімі рэгіёнамі, — патлумачыў стратэгію такіх захадаў на нядаўняй сустрэчы з прадстаўнікамі беларускіх суполак замежжа Упаўнаважаны Леанід Гуляка. — У сённяшніх умовах дапамога суайчыннікаў у наладжванні партнёрскіх сувязяў з замежжам надзвычай актуальная. Мяркую, у суполак абавязкова ёсць кантакты з мясцовымі адміністрацыямі. Калі вы паспрыяеце наладжванню

сувязяў з нашымі вытворцамі, то карысць ад гэтага будзе ўсім. Вядома, напрамую мала хто з вас гандлюе з Беларуссю. Але ваш аўтарытэт – таксама сіла, і яе варта плённа выкарыстоўваць”.

Вядома, дапамагаць дзелавым людзям — гэта, на першы погляд, не так эфектна, як ладзіць культурна-асветніцкія мерапрыемствы. І вынік бачны не адразу. Аднак дзякуючы гандлёва-эканамічнаму супрацоўніцтву з рэгіёнамі Беларусі,

лічыць Леанід Гуляка, дыяспара зможа набіраць ачкі ў сваёй рабоце: “Мясцовая ўлада вас толькі больш пачне паважаць, калі ўбачыць вас і ў такой справе, што вы ўмеце не толькі фестывалі і конкурсы праводзіць, не толькі спяваць ды танцаваць. Вядома ж, і гэта патрэбна, аднак мы жывем у прагматычным свеце. І таму такімі, я б сказаў, эканамічна-палітычнымі пытаннямі суполкам, на мой погляд, таксама варта займацца”. → **Стар. 2**

ВЕСТКІ

На ганаровым месцы

Паштовая марка “Напалеон Орда” ўвайшла ў дзесятку лепшых на конкурсе ў Вене

Гэта адбылося на міжнародным конкурсе “Вялікі прыз выставы WIPA 2007”.

Сярод прэтэндэнтаў на званне лепшых значыліся паштовыя адміністрацыі больш чым 70 краін, якія даслалі на конкурс свае самыя прыгожыя выпускі марак 2007 года.

Журы, якое складаецца з вядомых мастакоў марак, прадстаўнікоў аўстрыйскай пошты, дзяржаўнай друкарскай карпарацыі, філатэлістычнай прэсы зрабіла выбар на карысць Славакіі (першае месца і тытул “Самае прыгожыя марка свету 2007 года”, краіне прысуджаны кубак “Талоўны прыз выставы WIPA” за мастацкае афармленне малага ліста з адной маркай “Браціслаўскі Замак”); Чэшскай Рэспубліцы (другое месца за блок “Мост Чарльза”); Швецыі (трэцяе месца за блок з двух марак у гонар 300-й гадавіны з дня нараджэння батаніка Карла Лінея). Маркі з Ісландыі і Бразіліі падзялілі чацвёртае і пятае месцы, Чылі заняла шостае месца за счэпку з трох марак, Украіна — сёмае, Ліхтэнштэйн — васьмае, Ганконг — дзевятае і Беларусь — дзесятае месца за блок з двух марак, прысвечаны 200-годдзю беларускага пісьменніка, мастака і музыканта Напалеона Орды.

ПЕРАЕМНАСЦЬ

Прастора для творчасці

У юных талентаў з Рэспубліканскай гімназіі-каледжа мастацтваў імя Івана Ахрэмчыка хвалюючая пара: выпускныя экзамены і дыпломныя прагляды

Іван Ждановіч

Ад майстроў — вучыцца мудрасці, а ў юнацтва — чысціні... Не прыпомніцца ўжо, чый такі прыгожы радок. А вось да яго і жывая ілюстрацыя: “Дрэвы жыцця, альбо Усмешка юнай вясны” — так назваў бы я пакуль што безыменны твор юнай

мастачкі з нядаўняга прагляду. Моцныя вясковыя хаты з пачарнелых ад часу бярвёнаў. Пабудовы, нібы самі старыя вяскоўцы, упэўнена дамінуюць у цэнтры карціны, як урослыя ў зямлю, і самі пад яе колер. Калісьці ж, дамалёўвае свядомасць светлыя згадкі майго дзяцінства, тыя сасновыя зрубы ажно свяцілі-

ся знутры, напоўненыя сонцам, духам жывіцы, маладою сілаю гаспадароў. Адчуваеш: гэтыя хаты шмат перажылі, і, здаецца, да драбніц спазналі таямніцы жыцця, прайшоўшы праз слоту, слякоту, маразы... Ды чаго варта мудрасць чалавечая, калі ачарсцвела душа? А вокны ж хатаў, іх вочы на палатне – як знакі

скону, безнадзейныя і цёмныя... І сапраўдным азарэннем побач з хатамі — тонкія дрэўцы ў белай, яшчэ паўпразыстай квецені. І такая лёгкасць, святочнасць праменіць ад іх! І столькі прастору, надзеі, перспектывы ў гэтым недаўгавечным квеце, на які, здаецца, адно дыхні – і асыплецца... → **Стар. 2**

ІВАН ЖДАНОВІЧ

Будучая мастачка К. Шымановіч

У гэтым новым будынку будзе месца і для ІТ-акадэміі

Інвестыцыі ў інтэлект

У кампаній-рэзідэнтаў беларускага Парка высокіх тэхналогій — спрыяльны час для імклівага росту

Алесь Сулкоўскі

Ізраільскія інвестары ўкладуць у беларускую Сіліконавую даліну паўмільярда долараў. Аб гэтым заявіў намеснік прэм'ер-міністра — міністр замежных спраў Ізраіля Авігдор Ліберман на брыфінгу ў Мінску. “Спадзяюся, праект стане флагманскім караблём, які дапаможа і іншым інвестарам прыйсці ў Беларусь”, — сказаў Авігдор Ліберман.

У сваю чаргу міністр замежных спраў Беларусі Сяргей Мартынаў лічыць, што гандлёва-эканамічнае супрацоўніцтва Беларусі і Ізраіля “пакуль не вызначаецца маштабамі”. Паводле яго слоў, у Беларусі і Ізраіля ёсць

добрыя перспектывы для сумеснай работы ў галіне сельскай гаспадаркі і харчавання, турызму, высокіх тэхналогій. Акрамя таго, Сяргей Мартынаў не выключыць магчымасць удзелу ізраільскага бізнесу ў беларускіх энергетычных праграмах.

Варта адзначыць, што нядаўна ў Мінску ўзведзены ў строй новы будынак адміністрацыі Парка высокіх тэхналогій. У хуткім часе туды пераедзе частка супрацоўнікаў, там размесцяцца бізнес-інкубатар ПВТ і яго ІТ-акадэмія. Ізраільская Fishman Group гатова інвеставаць грошы менавіта ў праект па стварэнні адзінага комплексу будынкаў Парка высокіх тэхналогій.

Дарэчы, як паведамлілі

ў адміністрацыі ПВТ, сёлета ў першым квартале аб'ём вытворчасці тавараў і паслуг кампаніямі-рэзідэнтамі Парка склаў больш за 70 мільярдаў беларускіх рублёў — амаль у паўтара раза больш, чым за аналагічны перыяд летась. Каля 40 працэнтаў экспарту прыходзіцца на краіны Паўночнай Амерыкі, 35 — Заходняй Еўропы, 20 — на краіны СНД. Лідэрамі сярод імпарцёраў беларускіх праграмных прадуктаў з'яўляюцца ЗША, Германія, Вялікабрытанія і Расія. Толькі сёлета заказчыкамі Парка сталі кампаніі з больш чым 40 краін, пры гэтым першыя кантракты заключаны з прадстаўнікамі з Бельгіі, Іспаніі, Ірана і Японіі.

СТАСУНКІ

Хто ўмее сябраваць

(Заканчэнне. Пачатак на стар. 1)

Як наладжвалася супрацоўніцтва летась? Нядаўна ў апарате Упаўнаважанага зрабілі аналіз сітуацыі. Прэс-сакратар Міхаіл Рыбакоў паведаміў, што матэрыялы на конкурсны разгляд падалі Клічаўскі і Дубровенскі райвыканкамы Магілёўшчыны, Ганцавіцкі Брэстчыны, Смаргонскі і Іўеўскі Гродзеншчыны, а таксама Наваполацкі і Віцебскі гарвыканкамы, адміністрацыя Фрунзенскага раёна Мінска. «У 2008 годзе дзякуючы ўзаемадзеянню выканаўчых і распарадчых органаў улады Беларусі з арганізацыямі суайчыннікаў за мяжой падпісаны новыя прамыя пагадненні аб супрацоўніцтве ў галінах культуры, адукацыі, спорту і турызму, гандлю і іншых паміж мясцовымі органамі дзяржкіравання Беларусі і краін знаходжання беларускіх суполак», — удакладніў ён. У прыватнасці, такія пагадненні падпісаны ўладамі Смаргонскага раёна і органамі самакіравання горада Вісагінаса (Літва), гарадскімі ўладамі Віцебска і Даўгаўпілса (Латвія). Амаль пяць гадоў адміністрацыя Фрунзенскага раёна Мінска супрацоўнічае з мэрыяй Маарду (Эстонія), а Наваполацкі гарвыканкам — з Беларускай культурным цэнтрам «Крок» з літоўскага Вісагінаса. Райвыканкам Іўя праз кіраўніка праекта «Карані: Ізраіль-Беларусь» падтрымлівае сталыя кантакты з ураджэнцамі Іўеўскага раёна, якія жывуць у замежжы.

А вось навіны з беларускага Палесся. Падпісана пагадненне паміж Ганцавіцкім райвыканкамам і грамадскай арганізацыяй «Беларуская сябрына Львоўскай вобласці» (Украіна) у сферы адукацыі. Наладжаны кантакты паміж Ганцавіцкім і Туркаўскім (Львоўшчына)

раёнамі. За словамі ужо ёсць справы: распрацавана і зацверджана праграма Ганцавіцкага райвыканкама па рэалізацыі пагаднення.

Адзел культуры Дубровенскага райвыканкама ў якасці моцнай кансалідуючай сілы скарыстоўвае Міжнародны фестываль «Дняпроўскія галасы ў Дуброўне». Удзельнічаюць у ім, прычым ужо не адзін год, калектывы і выканаўцы з асяродкаў беларускай дыяспары Літвы, Латвіі, Эстоніі, Украіны, Расіі і Польшчы.

Што ж, хто ўмее сябраваць, той і ў выйгрышы. За межамі Беларусі нядаўна Ганаровыя граматы Упаўнаважанага па справах рэлігій і нацыянальнасцяў, а таксама каштоўныя падарункі за паспяхова рэалізацыю праекта “Адміністрацыйны рэгіён Беларусі — арганізацыя суайчыннікаў за мяжой” атрымалі: Беларускі культурны цэнтр «Крок» (г. Вісагінас, Літва), Даўгаўпілскае беларускае культурна-асветніцкае таварыства «Уздым» (Латвія), Беларускае культурнае таварыства г.Вентспілса «Спадчына» (Латвія), грамадская арганізацыя «Беларуская сябрына Львоўскай вобласці» (г.Львоў, Украіна), Беларускае культурнае таварыства «Ялінка» (г. Маарду, Эстонія).

Граматы і каштоўныя падарункі ўручаны таксама іх дзелавым партнёрам у Беларусі. Іх атрымалі адміністрацыя Фрунзенскага раёна г. Мінска, Наваполацкі і Віцебскі гарвыканкамы, а таксама Дубровенскі, Ганцавіцкі, Іўеўскі, Клічаўскі і Смаргонскі райвыканкамы.

Як паведамлілі ў апарате Упаўнаважанага, конкурс і цяпер прадаўжаецца. Як у ім паўдзельнічаць — можна даведацца на інтэрнэт-сайце апарата Упаўнаважанага.

ПЕРАЕМНАСЦЬ

Прасторы для творчасці

(Заканчэнне. Пачатак на стар. 1)

Не ўпэўнены, што мастачка шмат “парыцца”, як гаворыць моладзь, пра ўзаемаадносінны бацькоў і дзяцей, пераемнасць родавых традыцый ці сэнс быцця. Можна, і словы, якімі я спрабую тут апісаць яе твор і свае ўражанні, пададуцца ёй несучаснымі... Але я ўдзячны ёй за гэтую ціхую радасць: удыхнуць водар вясны, чысціні, аднаўлення свету. Выдам і невялічкі сакрэт, што трохі знаёмы з дзяўчынай. І ведаю: летам яна любіла гасцяваць у бабулі ў прыгожай вёсцы непадалёк ад Нясвіжа. А нядаўна бабулі не стала... То, можа, гэта і ціхі рэквіем у фарбах і вобразах па родным чалавеку, вясковым маленстве? Увогуле, “ад болю большае душа”, як заўважыў паэт. І няма, мусіць, іншага шляху, каб спасцігаць таямніцы творчасці, ды і само жыццё, як праз гэты самы душэўны боль...

“Асцярожна: аголеная натура!” — неактуальны лісток на адной з майстэрняў, знізу жартаўлівы подпіс: “Са стукам не ўваходзіць!” Побачна калідорыцесняцца

мальберты, перапэцканія фарбамі драўляныя крэслы, пры сценцы перавярнуты і невялікі подыум, мусіць, для той самай “натуры”. Іх вынеслі, вызваліўшы “экспазіцыйную прастору”, якой тут падчас праглядаў традыцыйна становяцца і сцены, і падлога са слядамі імпрэсіянізму. Няма на гэтых выставах аніякага гламуру, але праз фарбы прабліскае талент, ёсць смелыя эскізы, дух сапраўднай творчасці і... моцны мандраж саміх юных мастакоў. Бо “аголеная натура” — гэта, мусіць, заўсёды стан душы ўсіх адораных людзей, якіх любіць “стук” можа балюча параніць. Адчувальнасць — і слабасць іх, і сіла.

У ва ўсіх хлопцаў і дзяўчат з розных класаў, якія выстаўляюць на суд экзаменатараў эскізы, накіды, эцюды, малюнкі алоўкам з прыгожых антычных бюстаў і гатовыя творы жывапісу, чуллівыя душы. Без гэткай “адмеціны”, удакладняе выкладчыца групы мастакоў-жывапісцаў 9 “Б-штрых” класа Алена Бараноўская, тут ніяк. Сама выкладчыца мае яшчэ і “пячатку адказнасці” за працяг сямейнай

Усе вучні ў педагога Алены Бараноўскай — таленавітыя і працавітыя

традыцыі: яна — дачка вядомага мастака Анатоля Бараноўскага. Дарэчы, займаецца ў каледжы ня мала вучняў з вядомымі ў свеце мастацтва прозвішчамі: гены клічуць... Закончыўшы Акадэмію мастацтваў на пачатку 90-х, Алена была “на вольных мастацкіх хлябах”, і ўжо тры гады яна ў каледжы. Між іншым, у Парнаце, як здаўна называюць выхаванцы “альма матэр”, вучацца музыцы і выяўленчаму мастацтву дзесяткі адораных хлопцаў і дзяўчат з усёй Беларусі. А

назва Парнат, адначасова “аранжарэйная” і са згадкай пра антычны Парнас, гавораць, узнікла як сімбіёз назвы тузэйшай вуліцы Парніковай і слова “інтэрнат”, у якім жывуць вучні. Што тут скажаш: творцы!

Больш за 50 юных мастакоў сёлета заканчваюць гімназію. Далей? Гэта ўжо як каго павядуць Талент і Фартуна. Некаму свеціць каледж, і, можа, мастацтва стане самім жыццём, а камусці давядзецца шукаць іншыя шляхі. Ад Алены Бараноўскай сыходзяць шэсць

яе вучняў: сёстры-блізняты Вікторыя і Ксенія Мікульчыкі, Ксенія Дробыш, Кацярына Шымановіч, Юрый Лемешаў, Мікіта Панін. Выкладчыца просіць запомніць гэтыя прозвішчы, бо ўпэўнена: «Усе яны таленавітыя. І сярод іх практычна няма гультаяватых, а гэта — добры «стартавы капітал», каб нечага дасягнуць у мастацтве».

Кім яны стануць? Ну хто ж ведае... Некаму па душы дызайн, некаму — інтэр’ер, хтосьці «запаў» на творчасць з выкарыстаннем

камп’ютарных тэхналогій. Між іншым, практычна ў кожнай рэчы, якую мы побач з сабой бачым, ёсць адбітак творчай думкі мастака. І вельмі да месца тут будзе згадаць светлую, сонечную карціну Кацярыны Шымановіч «Возера маёй душы». Рознакаляровы свет, што зіхаціць навокал намяляванага ёю возера, вельмі дзіўна і страката адбіваецца ў лустры вады. І якому ж колеру будзе аддадзена перавага, калі душа мастачкі пасталее?

...Цікава, а ці патрапяць калі-небудзь творы сёлетніх выпускнікоў гімназіі Парната на прэстыжныя мастацкія аўкцыёны? Між іншым, я даведаўся, што ўсе работы, прадстаўленыя на праглядах, потым доўгі час зберагаюцца ў Парнаце, і гэта яго, так бы мовіць, неацэннае багацце. Зрэшты, як і слава саміх выхаванцаў — Надзеі Лівенцавай, Аляксандра Фінскага, Уладзіміра Крывабалоцкага, Віктара Альшэўскага, Уладзіміра Савіча, Рыгора Сітніцы і многіх-многіх іншых, творы якіх цяпер ёсць у музейных і прыватных калекцыях па ўсім свеце.

Пінск, Піншчына — багатая на знакамітых землякоў старонка. Тут нарадзіліся вучоныя, пісьменнікі, мастакі, вынаходнікі... Імянаў можна прыводзіць мноства. З часоў, у якія вяртаюць старыя паштоўкі, — літаральна армія зорак, дзякуючы яким развіваліся навука, мастацтва, ваенная справа...

Пінск. Пеярбургская вуліца. Пачатак XX ст.

Знічкі Аічыны

Пінск. Палац Скірмунтаў. Пачатак XX ст.

Пінск. Манастыр. Канец XIX ст.

Алесь Карлюкевіч

З Піншчыны, з вёскі Плянта Мураваная паходжаннем мастак Альфонс Дунін Баркоўскі. У Лагішыне нарадзіўся геалаг, прафесар Аляксандраўскага універсітэта ў Варшаве Марцін Антоній Паўловіч. Піншчына выправіла ў вялікую творчую дарогу пісьменнікаў Франца Савіча, Міхаіла Дубянецкага, Міколу Антанюскага, Любоў Тарасюк, Зіновія Прыгодзіча, Фёдара Одрача, Марыю Пшыбыляк, Яўгенію Янішчыц, Валерыя Грышкаўца, Леанарда Кандрашэнку...

Ёсць сярод пінчукоў і выбітныя вайскоўцы. Адзін з іх, здаецца, абыйдзены увагай. А між тым... Вось крыху падрабязней і раскажам пра Аляксандра Вітмера, які нарадзіўся ў Пінску. Асоба яркая і шматгранная, ён шмат што паспеў зрабіць за сваё жыццё. Ды фактычна, калі можна так выразна заўважыць, паспеў пра жыцьце два жыцці. Другое пачалося ў Крыме, куды Аляксандр Мікалаевіч патрапіў ужо ў сталым узросце: улічваючы стан здароўя, дактары паралілі ратавацца ў цёплай старонцы, на марскім узбярэжжы. Але ж не мог чалавек актыўны, дзейны адседжвацца на пляжы ды адно толькі транжырыць генеральскую пенсію. Прыехаўшы ў Крым, маючы пэўны дастатак, у 1890-я гады Вітмер набыў мноства зямельных надзелаў у Севастопалі, Балаклаве, Ялце. Пабудоваў некалькі гасцініц і рэстаранаў на Ялцінскай набярэжнай. Адкрыў кіна-тэатр. Заснаваў друкарню. Адным з самых паспяхоўных праектаў вайскоўца, які доўгі час і не задумваўся ні пра які бізнес, у пачатку 1900-х стала будаўніцтва і адкрыццё мэбляваных пакояў "Арэанда". Забягаючы наперад, скажам, што гатэль "Арэанда", пабудаваны ў 1907 годзе, працуе і цяпер. Рэканструяваны ў 2001, гатэль у 2003 годзе становіцца ўдзельнікам гасцінічнай сеткі Premier Hotels. Калі некалькі гадоў назад прапраўнучка генерал-маёра Вітмера Л.Ю. Меншыкава (кандыдат гістарычных навук, яна да нядаўняга часу працавала выкладчыцай лацінскай мовы ў гімназіі № 610 Санкт-Пецярбурга) меркавала, дзе правесці прэзентацыю толькі

што выдадзенай кнігі Аляксандра Мікалаевіча "Што бачыў, чуў, каго ведаю", то выбар прыпаў на ялцінскі гатэль "Арэанда".

Але вернемся да "першага жыцця" Аляксандра Вітмера. Нарадзіўся ён 26 сакавіка 1839 года. Ваенную адукацыю спярша атрымаў у Паўлаўскім кадэцкім корпусе. Удзельнічаў, як тады пісалі, у польскай кампаніі 1863 года. Служыў у Свеабаргу.

Займаў пасаду начальніка штаба абароны Свеабарга ў 1878 годзе. Перад гэтым узначальваў штаб 2-га армейскага корпуса. Закончыў Акадэмію Генеральнага штаба. Займаў пасаду прафесара ваеннай гісторыі і ваеннага мастацтва Мікалаеўскай Акадэміі Генеральнага штаба. З 1882 года генерал-маёр Аляксандр Вітмер (яму было толькі 43 гады!) пакідае службу, сыходзіць у адстаўку. Пачынае займацца літаратурнай дзейнасцю. Піша п'есы. Выступае як публіцыст у "Русской старине", "Историческом вестнике", "Русской летописи", "Военном сборнике". Трэба заўважыць, што пры ўсёй публіцыстычнай актыўнасці тага-

Рэальнае вучылішча на Вялікай Кіеўскай вуліцы. Пачатак XX ст.

ПІНСК. Ул. W. Kijowska i szkoła realna

часных вайскоўцаў ваенны друк напрыканцы XIX стагоддзя быў наўздзіў казённым, прымітыўным. На працягу многіх дзесяцігоддзяў "надвор'е" на армейскай інфармацыйнай прасторы рабіла газетка "Инвалид". Вядомы кнігавыдавец Іван Сыцін на гэты конт выказаўся наступным чынам: "І ў самой гэтай назве адбілася як быццам насмешка гісторыі".

Аляксандр Вітмер выдае ў 1864 годзе кнігу "Уплыў французскіх ваенных устаноў канца мінулага стагоддзя на ход рэвалюцыйных войн і крытычны разгляд кампаніі 1800г. у Італіі". Праз пяць гадоў да чытача прыходзіць новая рабо-

та нашага земляка — "1812 год у "Вайне і міры" ... Л.М.Талстога". У сваіх публікацыях Аляксандр Мікалаевіч смела выкладаў уласныя крытычныя погляды на ўзбраенне рускай арміі, спосабы вядзення вайны Расіяй. Магчыма, гэта і стала прычынай звалнення Вітмера ў адстаўку. На шчасце, і заняткаў, і клопатаў, і захапленняў на той час у генерала было звышдастаткова: літаратурная работа, ваенная гісторыя, калекцыянаванне твораў выяўленчага мастацтва... А пасля — яшчэ і прадпрымальніцтва.

На пачатку 1900-х гадоў у Санкт-Пецярбургу і Севастопалі выходзяць кнігі Вітмера, прысвечаныя

нашага земляка — "1812 год у "Вайне і міры" ... Л.М.Талстога". У сваіх публікацыях Аляксандр Мікалаевіч смела выкладаў уласныя крытычныя погляды на ўзбраенне рускай арміі, спосабы вядзення вайны Расіяй. Магчыма, гэта і стала прычынай звалнення Вітмера ў адстаўку. На шчасце, і заняткаў, і клопатаў, і захапленняў на той час у генерала было звышдастаткова: літаратурная работа, ваенная гісторыя, калекцыянаванне твораў выяўленчага мастацтва... А пасля — яшчэ і прадпрымальніцтва.

Часцей, чым прозвішча генерала-земляка, згадваецца імя пінчука Сямёна Абрамавіча Кузняца (ці Сайманта Сміта), які нарадзіўся ў палескім гарадку 30 красавіка 1901 года. А завяршылася яго жыццё ў Кембрыджы ў 1985 годзе. І зразумела, чаму часцей гавораць менавіта пра яго... Кузнец — вядомы амерыканскі эканаміст. За поспехі ў распрацоўцы эканамічнай тэорыі, што паспрыяла новаму разуменню эканамічнай і сацыяльнай структуры і працэсу развіцця грамадства ў цэлым, адзначаны ў 1971 годзе Нобелеўскай прэміяй... Перад тым, як эміграваць з Расійскай імперыі ў ЗША, сям'я Кузняца некаторы час жыла ў Харкаве. Ступень доктара навук пінчук атрымаў у Калумбійскім універсітэце. Служыў прафесарам ва універсітэтах у Гарвардзе і Пенсільваніі. У 1954 годзе быў абраны прэзідэнтам Амерыканскай эканамічнай асацыяцыі. Узнагароджаны медалём Фрэнсіса Уокера.

Вось толькі некаторыя згадкі пра славытых пінчукоў, што трымалі ў памяці горад на Палессі як сваю малую радзіму. Спадзяёмся, што і Пінск памятае сваіх слаўных сыноў і дачок.

Пінск. Прыстань. 1930 г.

Пінск. Выгляд з ракі. Пачатак XX ст.

© В поісках утраченного

Паштоўкі з калекцыі Уладзіміра Ліхадзедава

Калі чуеш “шэпт нябёсаў”...

Андрэй Шацілін некалі спасцігаў у Мінску філасофскую навуку, менавіта тут прэзентаваў і сваю чарговую кнігу паэзіі

Людміла Мінкевіч

...Ён сарамліва ўсміхаецца, гартае лісты ў блакноце, час часу бярэ шклянку з мінералкай. А паэт Навум Гальпяровіч, вядучы творчага вечара, расказвае пра свайго таленавітага калегу з Украіны. Госць хвалюецца, хоць і дарослы мужчына... Упершыню ён “обмакнуў перо Жар-птицы” ў паэтычнае чарніла толькі ў сорок гадоў. Каб даць жыццё дарослым, мудрым вершам.

“Я пішу для сябе, проста люблю гэтую справу, — прызнаецца Андрэй. — Паэзія для мяне — энергетыка, адточванне розуму. І, як правіла, звычайныя, штодзённыя рэчы як паэтычныя вобразы мяне не цікавяць”. Што ж, кожны шукае ў паэзіі сваё. І такія словы не дзіўныя для чалавека, які ў свой час закончыў філасофскае аддзяленне гістарычнага факультэта Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта. Дарэчы, у Беларусі па гэты час у яго нямала сяброў.

“Я прачытаю вам некалькі рэчаў... — так Андрэй называе свае творы. — Калі не прагоніце...” І як жа не паслухаць таго,

Кнігі з аўтаграфам аўтара на добры ўспамін

хто быццам трансліюе праз вершы “шэпт нябёсаў”...

“Гэтая кніга — сапраўды кніга! — так проста, але вельмі дакладна сказаў пра шацілінскае “Троецарствие” філосаф, паэт і бард Алесь Камоцкі. — Бо ў тэкстах ёсць каханне і здрада, крыўда і прабачэнне, змяное і нябеснае, зіма і лета...”

У Андрэя вельмі развіта пачуццё прыгожага. Вось паслухайце:

Расскажи мне о метели...

Мне не хватит белой краски.

После вьюги снежной ласки

Утром с крыш звенят капли...

“Прачытаўшы зборнік, я нібы адкрыў для сябе зорнае неба, — з захапленнем сказаў Юрый Сапажкоў, супрацоўнік часопіса “Всемирная литерату-

ра». — Іх шмат, гэтых зорчак, і цяжка выбраць нейкую адну. Але ёсць сярод іх вершы, у якіх нельга не прыпыніцца, якія бачна, пісаліся, як апошнія, што і азначае прафесіяналізм”.

Андрэй прызнаўся: часам ён сутыкаўся з тым, што словы не клаліся на паперу, і тады ён разумее: тое, што яму дадзена, можа знікнуць. А “ўчарашні Ясенін заўтра ўжо — пусты, халодны залп... Калі ты штосьці выціскаеш з сябе, творчасць заканчваецца...” Але гэта — ні ў якім разе не пра Андрэя. Аўдыторыя гарача ўспрымала паэзію, гучнымі авацыямі сустракала кожны твор паэта. І ён, уліўшыся ў атмасферу прыязнасці, вершамі адорваў удзячную публіку.

Па гарызанталі:

6. Паўднёвыя качэўнікі, супраць якіх прыняў удзел у паходзе полацкі князь Усяслаў Чарадзея. 7. Казанне, або Адзін з жанраў паэтычнай старажытнабеларускай літаратуры, у якім напісана шмат твораў беларускага асветніка XII стагоддзя Кірылы Тураўскага. 9. Прыбудова да хаты з трох сцен. 11. Частка ствала, галін дуба ці вольхі, адвар якіх выкарыстоўваўся ў старажытнасці для прыгатавання чарніл. 12. Прадукт творчай працы. 13. Свеццае імя асветніцы XII ст. Ефрасінні Полацкай, якая адкрыла ў полацкім манастыры першую ва Усходняй Еўропе школу для навучэння грамаце. 16. Рыштунак для запрэжкі, які выраблялі старажытныя майстры. 20. Майстар па вырабе прадметаў з каштоўных металаў; прафесія, распаўсюджаная ў гарадах Старажытнай Беларусі. 22. Фарба чырвонага колеру, якая ўжывалася ў старажытнасці для напісання кніг на пергаменце. 23. Архітэктурная дэталю паўкруглай формы, якая ўпершыню ва Усходняй Еўропе была выкарыстана полацкім дойлідам Іаанам пры пабудове Спаса-Ефрасіннеўскай царквы. 24. Кароткі сатырычны

Адказы на крыжаванку

1. Падарожжа. 2. Сябра. 3. Сябра. 4. Сябра. 5. Сябра. 6. Падарожжа. 7. Сябра. 8. Сябра. 9. Прыбудова. 10. Сябра. 11. Частка ствала. 12. Прадукт творчай працы. 13. Свеццае імя асветніцы XII ст. Ефрасінні Полацкай. 14. Галіна. 15. Евангеліе. 16. Прыступ. 17. Прыступ. 18. Сінікліт. 19. Чарчэск. 20. Майстар. 21. Летапісец. 22. Фарба чырвонага колеру. 23. Капюцінскі. 24. Эпітрама. 25. Віцебск. 26. Епітэма. 27. Дарэчы. 28. Авія. 29. Гасця. 30. Навук. 31. Навук. 32. Ураза. 33. Волат. 34. Народ. 35. Падарожжа. 36. Падарожжа. 37. Падарожжа. 38. Падарожжа. 39. Падарожжа. 40. Падарожжа.

З Нарвы — у Талін

Марта Астрэйка

Выстава “Беларуская маляванка”, на якой прадстаўлены творы выхаванцаў Полацкай дзіцячай школы мастацтваў, праходзіць у Цэнтры рускай культуры эстонскай сталіцы

“Работы выкананы ў стылі маляваных дываноў — аднаго з відаў народнай творчасці, які атрымаў назву “маляванка” і быў шырока распаўсюджаны ў Беларусі ў 30–50 гады мінулага стагоддзя.

Праект годна працягвае самабытныя традыцыі беларускай народнай творчасці, ён ажыццёлены пад кіраўніцтвам выкладчыкаў школы Наталлі Антымонавай і Дзмітрыя Сяцякага”, — расказаў генеральны консул Беларусі ў эстонскай сталіцы Аляксандр Астроўскі.

Выстава праходзіць па ініцыятыве і пры падтрымцы генеральнага консульства Беларусі ў Таліне. Раней яна з вялікім поспехам экспанавалася ў Нарвскай дзіцячай мастацкай школе.

Семнаццаць галасоў надзеі

Бразілія ўпершыню дэлегуе маладога выканаўцу на конкурс эстраднай песні “Віцебск-2009”

Конкурс, як вядома, пройдзе на XVIII Міжнародным фестывалі мастацтваў “Славянскі базар у Віцебску”. У арганізацыйным камітэце фестывалю паведамілі, што сёлета выканаўцы з 17 краін прыедуць у Віцебск на творчае саборніцтва. Беларусь на ім прадставіць саліст Гомельскай абласной філармоніі Андрэй Коласаў. Як і летась, ад Расіі, Беларусі і Украіны будзе па адным удзельніку.

Затое на Міжнародны дзіцячы музычны конкурс “Віцебск-2009” гэтыя дзяржавы, як і раней, будуць прадстаўляць па двое канкурсантаў. За Беларусь выступіць 7-гадовая Маша Новік з Нацыянальнага цэнтра музычных мастацтваў і 11-гадо-

вая Лаліта Гайдукевіч.

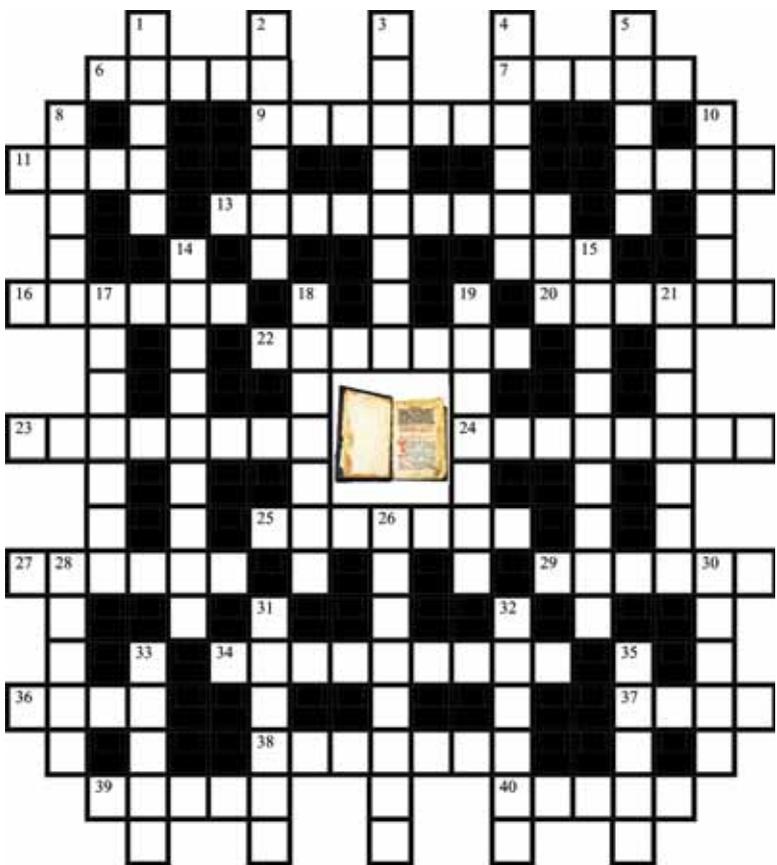
XVIII Міжнародны фестываль мастацтваў “Славянскі базар у Віцебску” пройдзе з 10 па 16 ліпеня.

Свята ў Віцебску — усім на радасць

КРЫЖАВАНКА

Старажытная Беларусь

Заснавальнік:
Рэдакцыя газеты «СБ»
Рэдактар
Віктар Харкоў

Адрас:
пр. Незалежнасці, 44,
Мінск, 220005
Рэгістрацыйнае пасведчанне № 61

Тэлефон рэдакцыі:
+375 17 288—12—80;
факс: +375 17 288—12—80

Бюро па рэкламе:
Тэл. +375 17 290—60—11
E-mail:
golas_radzimy@tut.by

Газета надрукавана ў
Рэспубліканскім
унітарным прадпрыемстве
«Выдавецтва
«Беларускі Дом друку»

Аб'ём выдання:
1 друк. арк.
Тыраж: 2000
Заказ: 710

Пазіцыі рэдакцыі і аўтараў, матэрыялы якіх
друкуюцца на старонках “Голасу Радзімы”,
могуць не супадаць.
© “Голас Радзімы”, 2009

Падрыхтаваў Лявон Целеш
г. Дзяржынск